

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра «Сестринська справа»

Силабус

навчальної дисципліни

«Лікувальний масаж»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: вибіркова

Мова викладання: державна

Форма викладання: денна

Затверджено на засіданні
Кафедри «Сестринська справа»
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри д.м.н., професор
Заболотнов О.В. _____

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

Заклад вищої освіти запрошує на навчання студентів з обмеженими можливостями. Створені умови для здобуття вищої освіти дітьми-інвалідами (інклюзивна освіта), дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково педагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради».

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму. Сексуальні провини і насильство у відносинах в будь-якій формі суперечать місії і основним цінностям інституту, порушують політику інституту. Якщо ви, або хтось із ваших знайомих постраждав від сексуального насильства, переслідування або сексуальної експлуатації, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62).

2. Структура силабусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Лікувальний масаж
Викладач	Круковська Ірина Миколаївна, доцент, кандидат педагогічних наук Слободенюк Олег Леонідович, асистент кафедри
Профайл викладача	https://www.zhim.org.ua/kaf_ss.php
Контактний телефон	0969090690
E-mail:	krykovska@ukr.net
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	<i>Консультації:</i> Понеділок та Четвер з 14.00 до 15.00 <i>Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM, Viber (+380933875746), Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30</i>

2.2 Назва навчальної дисципліни

«Лікувальний масаж»

2.3. Призначення навчальної дисципліни

Масаж – це спосіб лікування і запобігання хворобам. Його суть полягає в механічній дії спеціальними прийомами на поверхню тіла або якого-небудь органа за визначеною системою і послідовністю. Масаж є науково обґрунтованим, перевіреним багатолітньою практикою, найбільш фізіологічним для організму людини оздоровчим засобом.

Наслідком вивчення навчальної дисципліни «Лікувальний масаж» є формування системи професійних знань, методичних вмінь, навичок і комунікацій для більш швидкого відновлення здоров'я, працездатності та якості життя людей після захворювань, травм чи ушкоджень шляхом застосування різних видів лікувального масажу.

2.4. Мета вивчення дисципліни

Мета - дати студентам знання про фізіологічний вплив масажу на організм людини, техніку і методику різних видів масажу, які застосовуються під час лікування та реабілітації при захворюваннях різних органів і систем. При цьому студент повинен володіти методами та прийомами різних видів масажу з профілактичною і лікувальною метою. Пропоновані методики масажу дозволяють пришвидшити одужання, відновити порушені функції та відновити працездатність.

2.5. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни «Лікувальний масаж» є:

- закласти теоретичну основу: загальне уявлення про лікувальний масаж, його види, методи та форми; фізіологічний вплив масажу на системи організму; правила організації роботи масажиста і загальні правила проведення масажу; показання та протипоказання до проведення масажу; класифікацію прийомів масажу та особливості їх практичного застосування;
- сформувати практичні навички: техніка та методика виконання прийомів лікувального масажу; самостійно складати схему та виконувати масажну процедуру індивідуально для кожного окремого пацієнта; здійснювати вибір найбільш ефективних видів, методів та форм лікувального масажу залежно від клінічного перебігу захворювань, ступеня функціональних розладів, а також відповідно до індивідуальних особливостей організму; оцінювати ефективність застосування процедур лікувального масажу в процесі фізичної реабілітації.

2.6.Формат навчальної дисципліни

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного (дистанційного) навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

2.7. Результати навчання

Дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватись рідною мовою як усно так і письмово;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність до організації та планування;
- виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;
- використовувати навички міжособистісної комунікації, взаємодії;
- міжособистісна командна робота.

Спеціальні (фахові):

- Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни:

Результати навчання, згідно профілю програми, після вивчення дисципліни «Лікувальний масаж»:

- Знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні медичні науки, що лежать в основі спеціалізації «Екстрена медицина», на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми.

2.8. Обсяг та ознаки дисципліни.

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	20
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	46
Самостійна робота	54

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2022	3-й	6-й	223 «Медсестринство»	4/120	2	ПМК	Вибіркова

2.9. Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформ. ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1.							
Змістовий модуль 1. Техніка масажу							
За розкладом	<p>Тема 1. Основи масажу. Вплив прийомів масажу на різні системи організму. Показання та протипоказання до проведення масажу.</p> <p>Механізм дії класичного масажу на організм. Загальна характеристика загального масажу. Історія виникнення масажу. Історія розвитку масажу. Сучасний розвиток масажу. Анатомофізіологічні основи масажу. Механізм дії загального масажу на організм. Гігієнічні вимоги до проведення масажу. Показання й протипоказання до застосування масажу. Організаційно-методичні рекомендації до масажної процедури. Вимоги до приміщення й інвентарю. Вимоги до масажиста. Вимоги до пацієнта. Показання та протипоказання щодо використання масажу. Робота масажиста з хворим. Проведення процедури масажу. Тривалість процедури масажу. Інтервали між курсами лікування масажем. Умови, що забезпечують правильне виконання масажу. Раціоналізація праці спеціаліста з масажу.</p>	Лекція	Презентація	1, с. 6-32	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 2. Види та форми масажу. Основні прийоми масажу. Загальна техніка і методика масажу погладжування.</p> <p>Системи та школи масажу. Види масажу. Основи масажу Види і методика проведення загальноприйнятих прийомів масажу та їх</p>	Лекція	Презентація	1, с. 32-65	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	<p>фізіологічний вплив на організм: погладжування, розтирання, розминання, вижимання та вібрація. Техніка основних і допоміжних прийомів масажу. Пасивні та активні рухи при виконанні масажу. Техніка виконання прийому «Поглажування», його види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика прийому «Поглажування». Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм.</p>						
За розкладом	<p>Тема 3. Загальна техніка і методика масажу розтирання. Техніка виконання прийому «Розтирання», його види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика прийому «Розтирання». Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм.</p>	Лекція	Презентація	1, с. 65-73	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 4. Загальна техніка і методика масажу розминання. Техніка виконання прийому «Розминання», його види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика прийому «Розминання». Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні</p>	Лекція	Презентація	1, с. 74-87	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм.						
За розкладом	Тема 5. Загальна техніка і методика масажу вібрація.. Техніка виконання «Вібрації» та рухів у суглобах їх види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика ударних прийомів та рухів у суглобах. Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм.	Лекція	Презентація	1, с. 87-97	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 6. Масаж спини. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Показання та протипоказання.	Лекція	Презентація	1, с. 109-127	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 7. Масаж голови та шиї. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Самомасаж голови. Показання та протипоказання	Лекція	Презентація	1, с. 127-138, 152-166	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 8. Масаж грудної клітки та живота. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Показання та протипоказання.	Лекція	Презентація	1, с. 138-152	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 9. Масаж верхніх та нижніх кінцівок. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Масаж суглобів кінцівок Самомасаж пальців, передпліччя, кисті, плеча і надпліччя. Показання та протипоказання. Основні прийоми, техніка виконання та	Лекція	Презентація	1, с. 166-217	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	фізіологічна дія. Масаж сідничних м'язів. Масаж гомілковостопного, колінного суглобів. Самомасаж пальців, стопи, гомілки, плеча, стегна. Показання та протипоказання.						
За розкладом	<p>Тема 10. Окремі методики та техніка лікувального масажу</p> <p>Дія масажу на опорно-руховий апарат. Захворювання опорно-рухового апарату. Методика проведення масажу при дистрофічно-дегенеративних захворюваннях опірно-рухового апарату: артриті, остеоартриті, остеохондрозі, остеопорозі, остеохондропатіях. Протипоказання та показання для масажу при захворюваннях суглобів. Методика проведення масажу при травмах опірно-рухового апарату. Масаж при забоях. Масаж при розтягненнях зв'язково-м'язового апарату. Масаж при переломах. Масаж при контрактурах. Помилки при виконанні. Масаж при набутих деформаціях опоро-рухового апарату. Масаж при дефектах постави. Масаж при сколіозах. Масаж при плоскостопості. Масаж при захворюваннях нервової системи. Фізіологічна дія масажу на нервову систему. Захворювання нервової системи. Протипоказання та показання для проведення масажу. Методика проведення масажу при захворюваннях нервової системи. Помилки при виконанні. Масаж при безсонні, методичні вказівки. Масаж при депресії, методичні вказівки. Масаж при різних типах невралгії та невритах (міжреберна невралгія, невралгія потиличного нерва, невралгія трійчастого нерва, попереково-крижовий радикуліт, неврит лицьового нерва), методика</p>	Лекція	Презентація	1, с. 249-346	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	<p>проведення. Масаж при наслідках порушення мозкового кровообігу. Масаж при дитячому церебральному паралічі (спастичні та в'ялі паралічі). Масаж при травмах периферійних нервів. Масаж при головному білі.</p> <p>Масаж при захворюваннях дихальної системи. Механізм фізіологічної дії масажу на дихальну систему. Захворювання дихальної системи. Показання та протипоказання. Методика проведення масажу при захворюваннях дихальної системи. Помилки при виконанні. Масаж при бронхітах, пневмоніях, бронхіальній астмі, емфіземі легень та плевритах. Методика масажу по Кузнєцову. Інтенсивний масаж асиметричних зон грудної клітки. Масаж при захворюваннях серцево-судинної системи. Механізм фізіологічної дії масажу на серцево-судинну систему. Захворювання серцево-судинної системи. Показання та протипоказання. Методика проведення масажу при захворюваннях серцево-судинної системи. Помилки при виконанні. Масаж при гіпертонії. Масаж при гіпотонії. Масаж при стенокардії. Масаж в постінфарктному періоді реабілітації. Масаж при вроджених та набутих вадах серця. Масаж при захворюваннях периферичних судин кінцівок. Масаж при вегето-судинній дистонії. Масаж при раптовій зупинці серця.</p>						
За розкладом	<p>Тема 1. Основи масажу. Вплив прийомів масажу на різні системи організму. Показання та протипоказання до проведення масажу.</p> <p>Механізм дії класичного масажу на організм. Загальна характеристика загального масажу.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема:	1, с. 6-32	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. 1. Загальні	5 балів ІДРС – 5 бали	Згідно розкладу

	<p>Історія виникнення масажу. Історія розвитку масажу. Сучасний розвиток масажу. Анатомофізіологічні основи масажу. Механізм дії загального масажу на організм. Гігієнічні вимоги до проведення масажу. Показання й протипоказання до застосування масажу. Організаційно-методичні рекомендації до масажної процедури. Вимоги до приміщення й інвентарю. Вимоги до масажиста. Вимоги до пацієнта. Показання та протипоказання щодо використання масажу. Робота масажиста з пацієнтами. Проведення процедури масажу. Тривалість процедури масажу. Інтервали між курсами лікування масажем. Умови, що забезпечують правильне виконання масажу. Раціоналізація праці спеціаліста з масажу.</p>		<p>Основи масажу. Вплив прийомів масажу на різні системи організму. Показання та протипоказання до проведення масажу.</p>		<p>анатомічні і фізіологічні основи масажу 2. Організація праці масажиста</p>		
<p>За розкладом</p>	<p>Тема 2. Види та форми масажу. Основні прийоми масажу. Загальна техніка і методика масажу погладжування. Системи та школи масажу. Гігієнічний класичний масаж. Лікувальний класичний масаж. Спортивний масаж. Косметичний масаж.. Гідромасаж. Методика і техніка апаратного масажу.. Особливості проведення самомасажу. Основи гігієнічного та лікувального європейського (класичного) масажу Види і методика проведення загальноприйнятих прийомів масажу та їх фізіологічний вплив на організм: погладжування, розтирання, розминання, вижимання та вібрація. Техніка основних прийомів (площинне погладжування: поверхнєве, глибоке, переривчасте, безперервне, обхоплююче погладжування: поверхнєве,</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Види та форми масажу. Основні прийоми масажу. Загальна техніка і методика масажу погладжування.</p>	<p>1, с. 32-65</p>	<p>Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. Поєднання масажу з іншими методами лікування</p>	<p>5 балів</p>	<p>Згідно розкладу</p>

	глибоке, переривчасте, безперервне) і допоміжних прийомів масажу (гребенеподібне, гладження, граблеподібне, хрестоподібне, щипцеподібне). Пасивні та активні рухи при виконанні масажу.						
За розкладом	<p>Тема 3. Загальна техніка і методика масажу розтирання.</p> <p>Техніка виконання прийому «Розтирання», його види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика прийому «Розтирання». Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм. Техніка основних прийомів (розтирання: пальцями, опорною частиною кисті, ліктьовим чи променевим краєм кисті) і допоміжних прийомів масажу (гребенеподібне, граблеподібне, пиляння, штрихування, пересікання, щипцеподібне, стругання).</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Загальна техніка і методика масажу розтирання.	1, с. 65-73	-	5 балів	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 4. Загальна техніка і методика масажу розминання.</p> <p>Техніка виконання прийому «Розминання», його види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика прийому «Розминання». Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм. Техніка основних прийомів (безперервне, переривчасте, позадвжне, поперечне) і допоміжних прийомів масажу</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Загальна техніка і методика масажу розминання.	1, с. 74-87	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. Самомасаж	5 балів	Згідно розкладу

	(щипцеподібне, валяння, накочування, зміщення, посмикування (пощипування), розтягування, стискання, натискування гребенеподібне).						
За розкладом	<p>Тема 5. Загальна техніка і методика масажу вібрація..</p> <p>Техніка виконання «Вібрації» та рухів у суглобах їх види, допоміжні прийоми та фізіологічні дії на організм. Характеристика ударних прийомів та рухів у суглобах. Різновиди основного руху. Характеристика масажного прийому за напрямом його виконання. Топографія проведення основного прийому. Методичні вказівки до виконання. Фізіологічна дія на організм. Техніка основних прийомів: 1) безперервна (допоміжні: стрясання, порушування, струшування, підштовхування); 2) переривчаста (допоміжні: рубання, поплескування, позолочування, пунктування, шмагання).</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Загальна техніка і методика масажу вібрація..	1, с. 87-97	-	5 балів	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 6. Масаж спини.</p> <p>Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Показання та протипоказання.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Масаж спини.	1, с. 109-127		5 балів	Згідно розкладу

За розкладом	Тема 7. Масаж голови та шиї. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Самомасаж голови. Показання та протипоказання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Масаж голови та шиї.	1, с. 127-138, 152-166	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. Масаж при захворюваннях статевих систем. Масаж при захворюваннях шкіри	5 балів	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 8. Масаж грудної клітки та живота. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Показання та протипоказання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Масаж грудної клітки та живота.	1, с. 138-152	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. Масаж після оперативних втручань на органах черевної і грудної порожнини	5 балів	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 9. Масаж верхніх та нижніх кінцівок. Основні прийоми, техніка виконання та фізіологічна дія. Масаж суглобів кінцівок Самомасаж пальців, передпліччя, кисті, плеча і надпліччя. Показання та протипоказання. Основні прийоми, техніка виконання та	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Масаж	1, с. 166-217	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. Масаж в	5 балів	Згідно розкладу

	фізіологічна дія. Масаж сідничних м'язів. Масаж гомілковостопного, колінного суглобів. Самомасаж пальців, стопи, гомілки, плеча, стегна. Показання та протипоказання.		верхніх та нижніх кінцівок.		дитячій практиці		
За розкладом	<p>Тема 10. Окремі методики та техніка лікувального масажу при травмах опорно-рухового апарату, захворюваннях суглобів та травмах центральної та периферійної нервової системи.</p> <p>Дія масажу на опорно-руховий апарат. Захворювання опорно-рухового апарату. Методика проведення масажу при дистрофічно-дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату: артриті, остеоартриті, остеохондрозі, остеопорозі, остеохондропатіях. Протипоказання та показання для масажу при захворюваннях суглобів. Методика проведення масажу при травмах опорно-рухового апарату. Масаж при забоях. Масаж при розтягненнях зв'язково-м'язового апарату. Масаж при переломах. Масаж при контрактурах. Помилки при виконанні. Масаж при набутих деформаціях опоро-рухового апарату. Масаж при дефектах постави. Масаж при сколіозах. Масаж при плоскостопості. Масаж при захворюваннях нервової системи. Фізіологічна дія масажу на нервову систему. Захворювання нервової системи. Протипоказання та показання для проведення масажу. Методика проведення масажу при захворюваннях нервової системи. Помилки при виконанні. Масаж при безсонні, методичні вказівки. Масаж при депресії, методичні вказівки. Масаж при різних типах</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Окремі методики та техніка лікувального масажу при травмах опорно-рухового апарату, захворюваннях суглобів та травмах центральної та периферійної нервової системи.	1, с. 249-319	-	5 балів	Згідно розкладу

	невралгії та невритах (міжреберна невралгія, невралгія потиличного нерва, невралгія трійчастого нерва, попереково-крижовий радикуліт, неврит лицьового нерва), методика проведення. Масаж при наслідках порушення мозкового кровообігу. Масаж при дитячому церебральному паралічі (спастичні та в'ялі паралічі). Масаж при травмах периферійних нервів. Масаж при головному білі.						
За розкладом	<p>Тема 11. Окремі методики та техніка лікувального масажу при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем.</p> <p>Масаж при захворюваннях дихальної системи. Механізм фізіологічної дії масажу на дихальну систему. Захворювання дихальної системи. Показання та протипоказання. Методика проведення масажу при захворюваннях дихальної системи. Помилки при виконанні. Масаж при бронхітах, пневмоніях, бронхіальній астмі, емфіземі легень та плевритах. Методика масажу по Кузнецову. Інтенсивний масаж асиметричних зон грудної клітки. Масаж при захворюваннях серцево-судинної системи. Механізм фізіологічної дії масажу на серцево-судинну систему. Захворювання серцево-судинної системи. Показання та протипоказання. Методика проведення масажу при захворюваннях серцево-судинної системи. Помилки при виконанні. Масаж при гіпертонії. Масаж при гіпотонії. Масаж при стенокардії. Масаж в постінфарктному періоді реабілітації. Масаж при вроджених та набутих вадах серця. Масаж при захворюваннях периферичних судин кінцівок. Масаж при вегето-судинній дистонії.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття. Тема: Окремі методики та техніка лікувального масажу при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем.	1, с. 319-346	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Тема. Масаж в урології	5 балів	Згідно розкладу

	Масаж при раптовій зупинці серця.						
За розкладом	Тема. ПМК		Питання для підготовки до ПМК			40	

2.11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: **«відмінно»** – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; **«добре»** – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; **«задовільно»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; **«незадовільно з можливістю повторного складання»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Лікувальний масаж»

											ІДРС	ПМК	СУМА
МОДУЛЬ 1											5	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
55													

Примітка: T1, T2...T11 – тема практичних занять згідно програми, ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання студента відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	0-34

2.12. Рекомендована література

Базова:

1. Лікувальний масаж: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.]. - 3-тє вид., без змін. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2016. - 468 с.

Допоміжна:

1. Степашко, М. В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник / М. В. Степашко. - К. : ВСВ "Медицина", 2010. - 352 с.
2. Санс Менхібар, Хосе Мануель. Енциклопедія масажу: енциклопедія / Х. М. Санс Менхібар; пер. К. Шаповалової. - Харків : Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2013. - 160 с.
3. Основи медичної та соціальної реабілітації в медсестринстві: навч. посіб. / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; за ред. Л. О. Вакуленко. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2016. - 444 с.
4. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко [та ін.]. - 2-ге вид., перероб.і доп. - К. : ВСВ "Медицина", 2018. - 464 с.

Викладач _____

(підпис)